

Khoa Luật Tổ chức Tọa đàm với chủ đề “20 năm cải cách tư pháp ở Việt Nam: kết quả và kỳ vọng”

Ngày 17/11/2020, Khoa Luật đã tổ chức Tọa đàm với chủ đề “20 năm cải cách tư pháp ở Việt Nam: kết quả và kỳ vọng”. Diễn giả của Tọa đàm là TS. Dương Thị Thanh Mai – Nguyên Viện trưởng Viện Khoa học pháp lý, Bộ Tư pháp.

Tọa đàm nằm trong chuỗi hoạt động của Diễn đàn luật học “Vietnam Law” – một hoạt động cụ thể hóa Thỏa thuận hợp tác đã được hai bên ký kết ngày 29/10/2020 giữa Khoa Luật, Đại học Quốc gia Hà Nội (ĐHQGHN) và Học viện Khoa học xã hội. Chuỗi hoạt động này sẽ gồm 12 buổi Tọa đàm diễn ra vào thứ 3 của tuần thứ 3 hàng tháng. Đây là cơ hội để các chuyên gia, nhà khoa học, nghiên cứu sinh có cơ hội trao đổi học thuật về những vấn đề của luật học nước nhà.

Toàn cảnh Tọa đàm

Tọa đàm đã thu hút được hơn 30 đại biểu tham gia trực tiếp tại Khoa Luật và hơn 60 đại biểu tham gia qua ứng dụng trực tuyến Zoom Cloud meeting.

PGS.TS. Nguyễn Thị Quế Anh phát biểu mở đầu Tọa đàm

Tới tham dự và phát biểu mở đầu Tọa đàm, PGS.TS. Nguyễn Thị Quế Anh – Chủ nhiệm Khoa cho biết trong bối cảnh hiện nay, nhu cầu phối hợp của các đơn vị đào tạo luật là vô cùng quan trọng và sự hợp tác của Khoa Luật và Viện Khoa học xã hội cũng không nằm ngoài xu hướng đó. Cũng trong thời gian qua, 93 đơn vị đào tạo luật trong cả nước đã thành lập mạng lưới các cơ sở đào tạo luật tại Việt Nam với kỳ vọng kết nối các cơ sở đào tạo nhằm tác động vào chất lượng đào tạo và hướng tới sự phát triển của nền pháp lý nước nhà. Buổi Tọa đàm hôm nay nằm trong khuôn khổ hợp tác giữa Khoa Luật và Viện Khoa học xã hội. Với sự tham gia của diễn giả – TS. Dương Thị Thanh Mai, PGS hi vọng những chia sẻ của cô sẽ là giúp cho các nhà khoa học, nghiên cứu sinh tham gia có cơ hội cập nhật, trao đổi trong môi trường học thuật với những vấn đề thiết thực từ kinh nghiệm của cô.

Diễn giả - TS. Dương Thị Thanh Mai chia sẻ các nội dung của Tọa đàm

Tọa đàm là buổi chia sẻ khái quát về vấn đề cải cách tư pháp của Việt Nam trong 20 năm qua với 3 nhóm nội dung là

Nhóm 1: Các góc nhìn tổng quan, ý nghĩa chiến lược cải cách tư pháp trong 20 năm qua

Nhóm 2: Đánh giá, kết quả của 20 năm cải cách tư pháp

Nhóm 3: Kỳ vọng cải cách tư pháp trong giai đoạn tới

Chia sẻ tại Tọa đàm, TS. Dương Thị Thanh Mai cho biết việc cải cách tư pháp bắt đầu những năm 2000, thời gian này chúng ta đã có những đổi mới về kinh tế nhưng bộ máy hành chính, tư pháp chưa đáp ứng được nhu cầu của kinh tế xã hội. Chính vì vậy, 20 năm cải cách tư pháp đã hoàn thiện thể chế tư pháp với việc đầu tiên là trong Hiến pháp 1992 sửa đổi đã công nhận tổ chức quyền lực gồm: Lập pháp, Hành pháp và Tư pháp. Đồng thời xác định rõ chức năng, nhiệm vụ và hoàn thiện tổ chức bộ máy các cơ quan Tư pháp bằng việc thực hiện nghiên cứu đánh giá nhu cầu xây dựng và hoàn thiện hệ thống pháp luật Việt Nam hướng tới pháp luật hành động.

Giải thích thêm về công cuộc cải cách tư pháp, TS. Mai cho biết Hiến pháp

là đạo luật cơ bản, việc cải cách tư pháp với cải cách hành pháp không phải là quan hệ hành chính, không phải Hiến pháp đặt nền móng cho các thể chế, cho cải cách tư pháp mà thực tiễn việc thực hiện các chiến lược xây dựng, cải cách tư pháp mới trở thành nội dung quan trọng trong chiến lược để cải cách tư pháp và lại tiếp tục đặt ra vấn đề để đáp ứng được nhu cầu thực tiễn. Cải cách tư pháp nếu không định danh rõ tư pháp là ai? Cải cách tư pháp là gì? Mục tiêu của cải cách tư pháp? Công lý là gì? Quyền con người được bảo vệ bằng tư pháp là như thế nào? Thì khi thực hiện sẽ dẫn đến sự chống chọi trong sự phân công giữa các cơ quan. Mục tiêu cải cách tư pháp đó chính là bảo vệ công lý, là phải có kiểm soát các nhánh quyền lực nhà nước và chỉ ra ai là người thực hiện quyền hành pháp, tư pháp, lập pháp. Rõ nhất là tư tưởng cải cách tư pháp được thể hiện khá toàn diện trong Hiến pháp năm 2013, khẳng định tòa án là cơ quan duy nhất thực hiện quyền tư pháp, nhiệm vụ đầu tiên là bảo vệ công lý, đề cao quyền con người và yêu cầu bảo vệ quyền con người, bảo đảm các nguyên tắc cơ bản của tổ chức, hoạt động tư pháp, trong đó quan trọng nhất là nguyên tắc độc lập. Thực tiễn cho thấy, thực chất có sự tác động qua lại của Hiến pháp và cải cách tư pháp.

Với nhóm nội dung thứ 3 của Tọa đàm, TS chia sẻ 20 năm cải cách tư pháp với 15 năm thực hiện trực tiếp, TS có nhiều trải nghiệm thực tiễn bắt nguồn từ ý tưởng đến khi thực hiện. TS kỳ vọng vào những gì Đảng, nhà nước sẽ tiếp tục làm, kỳ vọng vào các nhà làm luật sẽ tiếp tục xây dựng chiến lược để thúc đẩy nền tư pháp. Trong đó, TS nhấn mạnh đến sự gắn kết, nhất quán giữa các văn kiện về cải cách tư pháp nhằm đảm bảo một cách thực chất về mặt hoạt động. Theo đó từ “độc lập” được TS nhấn mạnh là nguyên tắc Hiến định, là nền tảng thiết kế nền tư pháp: Tư pháp độc lập với Hành chính, Thẩm phán độc lập và chỉ tuân theo pháp luật.

Các đại biểu tham gia, lắng nghe và trao đổi tại Tọa đàm

Dù Tọa đàm diễn ra rất muộn (từ 19h00 - 21h30), song với nội dung hấp dẫn cùng những chia sẻ rất thực chất từ chính kinh nghiệm của diễn giả - TS. Dương Thị

Thanh Mai mà Tọa đàm đã thu hút rất nhiều nhà khoa học, nghiên cứu sinh tham gia trao đổi và chia sẻ. Hi vọng nội dung của Tọa đàm sẽ giúp các nhà khoa học, nghiên cứu sinh hiểu hơn về nền khoa học pháp lý nước nhà.

Chụp ảnh lưu niệm

Giới thiệu thêm về diễn giả:

Tiến sĩ Dương Thị Thanh Mai sinh năm 1954 tại Tuyên Quang (Chiến khu Việt Bắc). Từ năm 1995, bà về công tác tại Viện Khoa học Pháp lý (Bộ Tư pháp) với chức vụ Phó Viện trưởng, rồi làm Viện trưởng (2005 – 12/2008). Từ năm 2009 đến năm 2015, Tiến sĩ Dương Thị Thanh Mai là Chuyên gia Cao cấp, Cố vấn lãnh đạo Bộ Tư pháp.

Những đóng góp được ghi nhận nhiều hơn cả của Tiến sĩ Dương Thị Thanh Mai là trong lĩnh vực nghiên cứu khoa học và đào tạo. Không chỉ phục vụ việc xây dựng các chiến lược trong lĩnh vực pháp luật và tư pháp, bà còn góp phần hoàn thiện tổ chức, hoạt động và xây dựng đội ngũ cán bộ ngành Tư pháp. Bà đã tham gia vào rất nhiều dự án luật quan trọng, cũng như các chiến lược, chính sách của Bộ Tư pháp, như Luật nuôi con nuôi, Luật giám định tư pháp...